

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Tomia Okamury, Radima Fialy a dalších na vydání zákona o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti se zrušením soudních exekutorů (sněmovní tisk č. 937)

Vláda na své schůzi dne 27. července 2020 projednala a posoudila návrh zákona o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti se zrušením soudních exekutorů, a zaujala k němu **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Podle názoru vlády nemůže předkládaný návrh zákona přinést předkladateli zamýšlený efekt, avšak je způsobilý přinést celou řadu negativních důsledků. Zadluženost, která se projevuje vysokým počtem exekucí, je celospolečenským problémem, jenž je nutné řešit prostřednictvím více vzájemně provázaných a dobře připravených a provedených kroků. Předložený návrh zákona, jehož hlavním přínosem má být zrušení institutu soudních exekutorů, však významný dopad do zadluženosti obyvatel mít nebude. Podle navrhované právní úpravy má pouze dojít ke změně způsobu vymáhání pohledávek. Samotné pohledávky dlužníků však nezmizí, naopak je velmi pravděpodobné, že dojde k prodloužení doby jejich vymáhání.
2. V této souvislosti vláda upozorňuje na skutečnost, že jednotlivé kroky k nápravě neutěšeného stavu v oblasti zadluženosti obyvatel jsou postupně činěny. V minulosti byla přijata celá řada změn exekučního řádu, ale i insolvenčního zákona, které výrazně posílily pozici dlužníka. V Poslanecké sněmovně se i v současné době nachází vládní návrh novely občanského soudního řádu a exekučního řádu (sněmovní tisk č. 545), která má v návaznosti na Programové prohlášení vlády řešit nejpálčivější problémy exekucí. Tímto návrhem se má především zavést právní úprava, podle které mají být exekuce proti témuž povinnému vedeny jedním soudním exekutorem, dále se navrhuje zavedení nároku na náhradu hotových výdajů a na zálohy na náklady exekuce a povinné zastavení bezvýsledné exekuce, pokud v posledních dvou letech nedošlo ani k částečnému uspokojení pohledávky.
3. Cílem předloženého návrhu zákona je návrat do právního stavu před rokem 2001. Vláda nicméně konstatuje, že institut soukromých exekutorů byl zaveden díky zdlouhavému a nepružnému výkonu rozhodnutí činěnému soudy. Soudní výkon rozhodnutí počítá

s rozsáhlou procesní aktivitou oprávněného. Výkon rozhodnutí je například soudy veden vždy jen jedním způsobem a oprávněný musí již v návrhu označit konkrétní majetek, který má být v řízení o výkonu rozhodnutí postižen, přičemž v mnoha případech oprávněný nemá povědomí o postižitelném majetku, ani dostatečné nástroje, jak jej zjistit. Soudní exekutor naproti tomu má možnost na základě provedených lustrací komplexně zhodnotit majetkovou situaci povinného a zvolit vhodný způsob provedení exekuce.

4. V této souvislosti je třeba uvést, že navrhovaná právní úprava, která přinese na soud další zátěž, bude mít dopad na fungování justice jako celku. Problémy mohou nastat zejména v regionech, které jsou dluhy postiženy nejvíce. Podle názoru vlády je nereálná i představa o převodu zaměstnanců z těch oblastí státní správy, ve kterých došlo v minulých šesti letech k navýšení počtu úředníků. Samotné provádění exekuční činnosti vyžaduje určité znalosti a kvalifikaci. Vykonávat tuto činnost tak nemůže kdokoliv. V této souvislosti by tedy došlo k další razantní finanční zátěži státního rozpočtu.
5. Vláda dále uvádí, že návrh zákona se nevypořádává s celou řadou otázek podstatných pro praktickou aplikaci jeho úpravy. Návrh zákona například neřeší problematiku likvidace Exekutorské komory ČR, nedostatečně se vypořádává s dopady zrušení soudních exekutorů, například se nevypořádává s otázkami souvisejícími s ukončením pracovních poměrů zaměstnanců soudních exekutorů a neprovádí změny všech dotčených právních předpisů. Návrh zákona také ponechává zcela nezměněnu úpravu insolvenčního zákona. Samotné odůvodnění návrhu zákona přiznává, že se předpokládají další podrobné legislativní změny v právních předpisech napříč jednotlivými resorty. V této souvislosti se však i předkladateli nastavená legisvakanční doba jeví jako příliš krátká. Pokud by nebyl připraven nový institucionální rámec výkonu exekučních titulů a nebyly by zajištěny personální a další zdroje, hrozil by kolaps celého systému výkonu exekučních titulů. Je třeba upozornit, že by to mělo výrazný dopad na právní postavení věřitelů a takový přístup by byl schopný vyvolat na straně věřitelů i finanční tíseň. Návrh zákona by se tak negativně dotknul například i zaměstnanců, kterým jejich zaměstnavatel nevyplatil mzdu, oprávněných z pohledávek na výživném apod.
6. Vláda proto shrnuje, že neshledává za správné, aby došlo ke zrušení institutu soudních exekutorů. Existence soukromých exekutorů i přes všechny výhrady prokazatelně vedla ke zvýšení efektivnosti vymáhání pohledávek. Vláda se domnívá, že je vhodnější stávající systém zachovat a přijmout příslušná legislativní a další opatření, aby byla zajištěna adekvátní ochrana dlužníka, k čemuž zejména v posledních letech dochází.
7. V neposlední řadě vláda upozorňuje, že návrh zákona má i zásadní legislativně technické nedostatky. Kromě skutečnosti, že si návrh zákona pouze namátkou vybírá,

které související právní předpisy novelizuje, lze uvést, že nestandardním způsobem jsou formulovány jednotlivé novelizační body, používají se nesprávné tvary uvozovek, nebo se vadně zařazují přechodná ustanovení. Se samotnou formulací přechodných ustanovení podle názoru vlády též nelze souhlasit.